

תקציר: אהר'לה בן ה-12 נתקף בחולשות בלתי מוסברות, רק בהיותו בתלמוד-התורה. הוריו מחליטים להעביר אותו לתלמוד-תורה אחר.

התפוגגה חולשתו ונעלמה, כמו לא הייתה אלא חלום תעתועים וחיזיון בלהות של תנומה חטופה. החלטנו לחכות בכל זאת עד סוף השבוע. אולי באמת יקרה נס והחולשה תעבור.

השבוע עבר, והתופעה לא עברה ולא חלמה לנטוש אותו.

הגענו אל מוצאי שבת קודש, בידיעה שמחר מתחיל אהר'לה ללמוד בתלמוד-תורה החילופי. סיכמנו שבים הראשון ללימודיו שם אקחהו ברכבי ואתלווה אליו בצעדי הראשונים.

"למרות שכבר נפרדתי מהחברים, אני מפחד ממה שיקרה מחר. חבל שאני לא יכול להמשיך ללמוד כאן", אמר אהר'לה ליד שולחן הסלון בעת שסעדנו סעודת מלוה מלכה משפחתית, כהרגלנו במוצאי שבתות החורף.

"אני מבין אותך מאוד, ילד", פרסתי פרוסת חלה ריחנית טרייה והושטתי לו, "אבל אנחנו חייבים לעשות כל מה שבאפשרותנו כדי לפתור את הבעיה ולא להדחיק אותה. בעזרת השם בעוד חצי שנה אתה צריך ללמוד בישיבה, ולישון כנראה בפנימייה, ואני חושב שלטובתך כדאי שהבעיה תהיה נחלת העבר."

"יש ישיבות בלי פנימייה. הבחורים הולכים בכל לילה לישון בבית".

לא כעסתי על אהר'לה שמעורר שוב את הנושא, אחרי שהושלמו כל ההליכים הנדרשים לתחילת הלימודים שלו מחר בתלמוד-התורה החדש. הבנתי לרוחו הסוערת.

"אמת ויציב. אבל גם אם תיכנס לישיבה בלי פנימייה, כדאי שתבוא אליה ללא כל בעיות או עניינים בריאותיים, אהר'לה".

"אבל אני לא רוצה לעבור לתלמוד-תורה אחר", פרץ ממנו פתאום בכי קולני בלתי נשלט שהקפיא את כולנו. "אני לא רוצה לעזוב את החברים שלי, את הכיתה שלי, את הרבי שלנו. אני לא יכול, אבא. אני פשוט לא יכול".

נשכתי את שפתי התחונה בעצב. ביום שישי ערכו לו מסיבת פרידה מרגשת בכיתה, עם שירים וחרוזים שחורזו במיוחד בשבילו ועליו, ודווקא המסיבה לימדה אותו כמה נעים ומה טוב לו בכיתה.

ות מלוחות זיכרון מעיניו, והן התפתחו בהדרגה לבכי של ילד שאינו יודע בשל מה ועל מה הוא סובל, ועל אף ששכלו מבין שאין ברירה זולת הניסוי של המעבר, ליבו הודף את הרעיון. "אני מבטיח, אבא, שיותר לא אהיה חלש", הפציר בי, "אני מבטיח באמת. תשאירו אותי לפחות עוד שבוע אחד לניסיון".

הופתעתי מבקשתו המבטיחה. האם יודע אהר'לה משהו שאנחנו לא יודעים? האם ההיחלשות שלו נשלטת על ידו, וברצונו לחדול מהן יחדלו הן ממנו? "בסדר, אהר'לה. קח שבוע. אנחנו רוצים את טובתך המלאה והשלמה. זאת המטרה היחידה שלנו".

הודעתי להנהלת התלמוד-תורה החילופי שבואו של בני מתעכב בשבוע לפחות. ההנהלה לא הצטרעה למשמע הודעת הדיחוי. הנהלות אינן מחבבות שינויים. הבטחתי לעמוד בקשר ולעדכן. באוויר ריחפה הבטחתו המתמיהה של אהר'לה כי בכל השבוע הקרוב לא תירשם מצידו חולשה אפילו חד-פעמית.

כבר למחרת נקש אהר'לה על דלת הבית בסביבות השעה שתים-עשרה, חיוור ורועד. "חשבתי שאצליח להתגבר", לחש לאימו, "משכתי ומשכתי, התאפקתי ולא ניגשתי לרבי, עד שהרגשתי שבעוד רגע אני קורס". חומו נמדד ונמצא תקין, והוא פנה לעלות על מיטתו ולנוח. כעבור שלושת-רבעי שעה

החלטות שמתקבלות בקלות עלולות להתקל בקשיים מורכבים בואן אל השלב היישומי. על אחת כמה וכמה החלטות שמתקבלות בקושי רב ובלב כבד. הזזתי הצידה את המטענים הרגשיים המכבידים ונקטתי בפעולות מעשיות. יצרתי קשר עם הנהלת התלמוד-תורה החילופי וביקשתי לרשום את בני אהר'לה תוך כדי שנת לימודים.

ההנהלה הופתעה ולא הסתירה את הפתעה. מדובר בסוף זמן החורף; יש לילד עוד זמן אחד של קיץ בלבד, ואחריו הוא בעזרת השם ילמד בישיבה. מדוע להעביר את הילד בסבך טרטר של ניתוקו מכיתתו ומחבריו שעמם הוא לומד מגיל שלוש והעברתו למקום לימודים חדש, בשביל חצי שנה בלבד.

הם לא הבינו תחילה שבשבילנו זה יותר מחצי שנה לפה או לשם. בשבילנו זאת התקווה שאכן הבעיה נעוצה ופועלת בתלמוד-התורה הנוכחי בלבד. רצינו לקוות וייחלנו להאמין שעם המעבר לתלמוד-התורה המרוחק תיעלם תופעת ההיחלשות, ונוכל להירגע ברוגע מוחלט בידיעה שאהר'לה בריא ושלם, נקי מכל חולשה.

המסתי את התנגדותם במסירי התנגדות שגרתיים, כדוגמת קשרים מופעלים ופרוטקציות פעילות, תחוננים שקטים והפצרות עקביות, עד שהוסרה ההתנגדות הראשונית, והנהלת התלמוד-תורה ניאותה לקלוט את אהר'לה שלנו בכיתה הגבוהה באמצע שנת הלימודים.

עתה היה עלינו לעדכן את אהר'לה המתוק שהוא עומד להתנתק מכל חבריו ולהיתלש מכיתתו האהובה, ולעבור ללמוד בתלמוד-תורה אחר וזה, שרחוק מביתנו מרחק נסיעה בת עשרים דקות לפחות לכל צד, ושבו אינו מכיר נפש חיה.

אהר'לה קיבל את הבשורה בתדהמה דומעת. הוא לא הצליח להבין כיצד מעבר גיאוגרפי לתלמוד-תורה אחר יפתור את בעיית ההיחלשות התכופות שלו. הכברתי הסברים על קרינה מייננת ועל אפשרויות של רגישות גבוהה שלו לזיהומי אוויר, ואמרתי לו בכנות שאומנם איננו יכולים להבטיח לו שהבעיה המוזרה תיעלם מחייו ותתאדה מחייו, אך אנו כהורים שוחרי בריאותו מעוניינים מאוד לנסות את האפשר ולקוות לטוב.

הפקות זולות לקח

משה גוטמן

בסדה, אהר'לה. הדברים האלה מחשלים את האישיות". בני נענע בראשו בהסכמה של השלמה.

הטלפון שלי צלצל. המזכיר של התלמוד-תורה החילופי היה על הקו. "מאוד לא נעים לי, רַב לייזר".

"מה קרה?"
"ועד ההורים אצלנו מתנגד שהבן שלך ילמד פה. אין כאן משהו אישי בכלל. הם מפחדים שאם נכניס ילד משכונה אחרת, ניאלץ להכניס גם ילדים אחרים שאינם מתאימים לרוח המוסד".

"עכשיו אתה אומר לי את זה?"
"גם אנחנו מופתעים. לא חשבנו בכלל שתהיה בעיה. במקרה נודע לוועד ההורים שהולך להיכנס ילד חדש, כי המלמד של הכיתה הגבוהה הכין ביום שישי את הילדים שיקבלו אותו יפה, כמו שביקשת, והילדים סיפרו בבית, והוועד צלצל והודיע לנו על התנגדות נחרצת. תראה, יכול להיות שתוכל לדבר איתם ולנסות להוריד את התנגדותם, אבל מחר הוא בטח לא יכול להגיע. אני מצטערת באמת".

"ביום שישי הוא נפרד מכל החברים בכיתה שלו, חילק להם מזכרות פרידה, הם שרו לו ואיחלו לו וקנו לו מתנה מרגשת מאוד, סידור עם חריטה של השם שלו, ועכשיו אתה אומר לי שמחר הוא חוזר אליהם. מה הבדיחה הזאת?"

"לא יודע מה לומר לך, נעמוד בקשר. שבוע טוב".

עמדתי בפרוזדור והשקפתי לעבר בני. מה אומר לו ומה אספר לו. אין מילה בלשוני. רעיון חלף בתוכי והשמיע קול: אליעזה, אומנם התפללת הרבה על אהר'לה ועל הבעיה שלו, אבל לא דיברת על כך עם השם. נזכרתי בסיפור עם הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל שאברך התלונן לפניו פעם על צרה שפקדה אותו, והרב פינקוס שאל אותו: "אמור נא, דיברת עם השם יתברך על הבעיה שלך?"

האברך ענה: "בוודאי. אני כל הזמן מתפלל על זה". והרב חוזר ושואל: "כן, אתה מתפלל. אבל סיפרת לריבונו של עולם כמה כואב לך?" האברך לא ענה, והרב לקח אותו ברכבו אל מחוץ לאופקים, לתוך המדבר, ואמר לו: "הישאר כאן ותספר לריבונו של עולם כמה כואב לך, תדבר איתו. אשוב בעוד שעה לקחת אותך".

אחרי כשעה חזר הרב פינקוס ברכבו ופגש את האברך. "נו, דיברת עם השם?" שאל אותו. האברך ענה: "כן. התפללתי". הרב מסתכל לו לתוך העיניים ואומר: "לא. אתה עוד לא דיברת עם הריבונו של עולם, אבוא לקחת אותך בעוד שעה". הרב נסע והתרחק. הלילה ירד, האברך נשאר לבד בחושך המדברי, והתפרק אל תוך הבריאה בבכי מטלטל שנבע מעומק השיתין של נשמתו והמס את כל חומותיו הפנימיות. נשמתו שאגה את כאביה. אחרי שעה ארוכה מאוד נראו פנסי רכבו של הרב פינקוס מתקרבים. הרב הגיע, ירד מרכבו, הביט באברך ואמר: "או, מצוין. עכשיו אני רואה שדיברת עם הריבונו של עולם. בוא נחזור".

החלטתי: אני נוסע לכותל המערבי לדבר עם הריבונו של עולם על אהר'לה. לספר לו כמה כואב לנו.

רחבת הכותל המערבי הייתה דלילת מתפללים. לקחתי ספר תהילים, נעמדתי בפניה פנימית, חסר אונים ושבור לב, כשבכיו הקולח של בני אהר'לה מדבר מתוך גרוני ושוטף את דפי התהילים בנחלי דמע. התנתקתי מסביבתי. לא עניינו אותי רעשי רקע ולא מחוגי שעון.

בהוויית נכחו רק מלך מלכי המלכים בורא כל הנשמות ושומע קול תפילה, שברון ליבי וקדושת המקום. בכיתי והתחננתי לבורא כל עולמים: האר את עינינו שנמצא את פתרון הבעיה.

כשכלתה תפילתי ניתקתי את רגליי ממקום עומדי, בתקווה שתפילתי תחולל שינוי לטובה. הדהדתי את הנאמר בשיר הייחוד: שְׁבְרֵי רוּחִי הֵם זְבָחֶיךָ, יַעֲלֵו לְרִצּוֹן עַל מִזְבְּחֶךָ. קרבותי אל ארון הספרים כדי להשיב את ספר התהילים אל מדפו, כשפתאום ראיתי מולי את דוד-פינחס.

פי נפער ולסתי נשמטה מטה. ברק מחשמל חצה את מוחי וכמעט קרע אותו לגזרים.

איך יכולתי לשכוח? איך ואבוי לי ולנפשי. כמה הוא התחנן, דוד-פינחס, ואיך אטמתי אוזניים. וגם סיננתי אותו והכנסתי את המספר שלו לרשימה השחורה של הפלאפון שלי.

ובערך אז התחילה הבעיה של אהר'לה. איך לא קישרתי עד היום? איפה היה הראש שלי? ואיפה היה הלב שלי?